

СЯЛЯНСКАЯ

НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.)
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 га-
дзіны апрача свята.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал.,
на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграшчых удвая даражэй.

Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі

ВЫХОДЗЕ ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Патрэба крэдыту.

У цяперашнім капіталістычным ладзе ўсё гаспадарчае жыццё пачынае аспірацца на банкавыя капіталы. Банковыя капіталы забіраюць у свае рукі амаль-што большасць вытворства і звароту гаспадарчага добра. Гэтыя капіталы адгрываюць сваю ролю праз пасярэдніцтва інстытуцыі—крэдыту, ці інакш паверу. Павер ёсць адным з дзейнікаў, які пазваляе выкарыстаць прыродныя багацтвы і сілы прыроды, а таксама прытарнаваць людскую працу. Калі ходзе аб прамысловае вытворства і гандаль, а на т і буйнае земляробства, дык яны ўжо даўно карыстаюцца з дабрадзейства паверу. Інакш справа з дробным земляробствам. Дробныя земляробы—сяляне, а асабліва ў нас на Беларусі, яшчэ вельмі мала карысталіся дагэтуль з крэдыту, хоць ад часу скасавання прыгону ўжо патрабавалі яго. Селяніну немагчыма было дастаць крэдыту, бо банкі, якія распарадзіліся грашмыма, не хацелі мець спраў з дробнымі земляробамі, а памагалі толькі фабрыкантам і абшарнікам, атрымліваючы пры гэтым высокія прыбыткі. Толькі пад канец апошняга стагоддзя пачалі ўзнікаць і пашыраць думкі аб стварэнні крэдыту для бяднейшых класаў жыхарства. Гэтыя думкі скоро знайшлі шмат староннікаў сярод грамадзкіх палітычных дзеячаў і затым пачалі рэалізавацца. Рэалізацыя пайшла даволі шпаркім крокам у перад і абняла г. зв. коопэратыўны рух. Праз коопэрацыю бяднейшыя класы пачалі дабівацца крэдыту для сябе.

Беларускае сялянства, што апынулася пад Польшчаю, нязвычайна востра адчувае недахват гатоўкі і наагул варстату працы, і затым крэдыт ёсць надта яму патрэбны. Крэдыт патрэбны і на адбудову знішчаных вайной гаспадарак і на закуп жывога і мёртвага інвэнтару і на навозы і г. д. Істнуючы ў Польшчы крэдытныя ўстановы дагэтуль зусім не звярталі ўвагі на патрэбы нашага сялянства, памагалі толькі абшарнікам, шляхце і асаднікам. Селянін наш і тут астаўся пакрыўджаным. Ня маючы сваёй дзяржавы і сваёй цэнтральнай павернай касы, мы ня можам нічога адразу стварыць, каб можна было задаволіць усе патрэбы нашага сялянства ў крэдыце. Пытаньне аб крэдыце можам развязаць толькі паступова праз г. зв. коопэрацыю. Трэба, каб усе наша грамадзянства аддало ўсё, што можа адаць, каб стварыць сваю цэнтральную крэдытную ўстанову, якая можа прыйсці на помач тым, якія найбольш у даную часіну патрабуюць крэдыту. Толькі такой дарогай праз супольную акцыю ўсяго грамадзянства, праз масовыя запісы ў сябры сваёй крэдытавай цэнтральнай установы, можна паступова тварыць банкавы капітал,

Пісьмо маршалка Сойму Ратая.

Маршалак Сойму Ратай апрацаваў пісьмо, якое мае быць адказам на пісьмо старшыні рады міністраў марш. Пілсудскага ў справе адхілення прас Сойм дэкрэтаў. Прэзідэнта Рэчы-палітай адносна прэсы. Тэкст гэтага пісьма яшчэ не агалошаны.

Пісьмо марш. Ратая складаецца з трох пунктаў.

У першым марш. Ратай сьвярджае, што пастанова Сойму ў справе адхілення дэкрэтаў

Прэзідэнта Рэчыпалітай аб прэсе, зроблена згодна з уставай, і інтэрвенцыя Сэнату не абавязкова патрэбна.

У другім адзначае, што першая ўстава аб прэсе ў с. г. была адкінута праз Сойм і Сэнат аднак-жа гэта не павінна быць працэдэнсам.

Урэшце ў трэцім пункце сьвярджае, што пастанова Сойму ад 19-га верасьня с. г.—даканана згодна з канстытуцыяй і рэгулямінам і афіцыйна пададзена ўраду дзеля выканання.

Проці прэсавага дэкрэта.

Як ведама, ня гледзячы на скасаваньне Соймам прэсавага дэкрэта, гэты дэкрэт і далей абавязвае. У сувязі з гэтым 29 верасьня адбылося паседжаньне ўправы варшаўскага сьинды-

кату журналістх, на якім аднагалосна пастаноўлена выказаць глыбокі жаль з тае прычыны, што ўрад адцягвае выкананьне пастанова Сойму аб скасаванні дэкрэта.

Праца сабранья Лігі Народаў закончылася.

27-га верасьня с. г. а гадзіне 13-ай старшыня Квані закрыў VIII сабраньне Лігі Народаў. У сваёй канцавой прамове ён падкрэсьліў, што сёлетняя праца Лігі ўва ўсіх справах адзначылася вялікай жывасцю і паспехам. Справа падгатоўкі міжнароднай канфэрэнцыі разаружэньня знайшла на гэтай сесіі вялікае і шчы-

рае падтрыманьне. Усе аказваюць вялікую ахвоту спынення шалёнай дзікасьці, якой зьяўляецца сучасная вайна. Заканчваючы сваю прамову Квані кажа: „Не далёка тая гадзіна, калі будзем магчы збіраць плады пасеянага зерня“. Словы яго сабраньне прыняло бурнымі воплескамі.

Савецкая палітыка.

Парыжская прэса, абгаварваючы новую ноту савецкага пасла Ракоўскага ў справе апошніх прапазыткаў савецкіх, сьвярджае перш-на-перш факт, што справа звароту старых даўгоў расейскіх і справа прызнанья для Расей крэдытаў, у гэтай ноце цесна звязаны між сабой. Паводле газэт—прапазыткі савецкія не здаволяць ані тых, хто мае расейскую рэнту, ані прамыслоўцаў, якія, як піша „Echo de Paris“, перад тым, як увераць у цуд савецкага рынку,—прыпом-

няць сабе нешчаслівыя спробы Англіі. „Matin“ піша, што Саветы толькі падкрэсьлілі сваю двубасовасць і выказалі яшчэ ясьней ахвоту да шантажу.

Агенцыя Гаваса даносіць, што прапазыткі, высунутыя Саветамі, у хуткім часе будуць разглядацца французскай дэлегацыяй на канфэрэнцыі ў справе французскіх даўгоў. Тэрмін паседжанья французскай дэлегацыі яшчэ ня вызначаны.

Адазваньне савецкага пасла Ракоўскага з Парыжа.

Агенства „Экономіквэ эт Фінанціэрэ“ даведваецца з Масквы праз Рыгу, што адазваньне Ракоўскага са становішча амбасадара савецкага ў Парыжы ўжо пастаноўлена аканчальна. Адазваньне мае быць уматывавана тым, што Ракоўскі неправільна інфармаваў народны камісарыят замежных справаў аб перагаворах французска-савецкіх і гэтым выклікаў няўдалыя дэ-

клярацыі Літвінава і адказы Францыі, прылучыўшы тым дэкларацыям. Саветы, быццам, маюць сарваць перагаворы з Францыяй, калі тая да 1-га студзеня 1928 г. ня прымець новых прапазыткаў савецкіх, нядаўна даручаных у Парыжы. Маскоўскі ўрад падсувае думку—высылкі праз французскі ўрад да Масквы спецыяльнай камісіі, дзеля асабістых перагавораў з савецкім урадам.

які будзе служыць беларускаму грамадзянству.

Пачатак у гэтай працы ўжо зроблены. З ініцыятывы Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ўжо апрацаваны і прыняты статут Беларускага Коопэратыўнага Земляробска-Прамысловага Банку. Абавязкам кожнага шчырага Беларуса павінна быць ахвота стацца сябрам свайго банку і сваім, хоць невялікім, паем прычыніцца да помачы нашаму гаротнаму і сялянству, і рамеснікам, і работнікам, каб даць ім варстат працы, каб на магчымасьці, хоць часткова, вызваляць іх з безработцы і галіты.

Маючы на ўведе гэтыя святае мэты паляпшэньня долі найбольш пакрыўджаных Беларусаў, усе мы павінны натужыцца, зьберагчы хоць невялікую суму грошай

і адаць іх у Беларускі Земляробска-Прамысловы Банк, ці то ў форме пая, ці ў форме ўкладу на той ці іншы рахунак. Усе гэтыя грошы будуць маемасьцю таго, хто іх улажыў, будуць сьцерагчыся лепш, чымся іх можа ўсцерагчы сам гаспадар, і апрача таго, на карысьць гаспадара, яны будуць яшчэ прыносіць процанты. Адначасна з гэтым уложаньня грошы будуць прыносіць карысьць і тым, якія будуць іх браць на тыя ці іншыя патрэбы.

Дык вось, як бачым, Беларускі Банк будзе прыносіць карысьць, як адным так і другім, і будзе адначасна адбудоўваць нашу Бацькаўшчыну, падымаць яе ўсё вышэй і вышэй, аж пакуль ня стане яна роўнай у сям'і вольных народаў.

Адам Більдзюкевіч.

З жыцця Польшчы.

Пазыкі заграшчэй ня будзе.

Як пішудь з Варшавы, перагаворы ў спрэ- ве пазыкі грошаў заграшчэй не далі пажала- ных рэзультатаў, быццам дзеля розьніцы эмі- сыйнага курсу.

З гэтага відаць, што Амэрыка ня верыць Польшчы і затым ня хоча ёй пажычаць грошы.

Зьмены на становішчы міністра асьветы(?).

У сфэрах збліжаных да ўраду разайшліся пагалоскі, быццам у хуткім часе наступіць зьме- на на становішчы міністра асьветы. Д-р До- брудзік меў-бы заняць становішча Станіславаў- скага ваяводы.

За магчымасьцю гэтых зьмен гаварыў-бы факт канфэрэнцыі, якая адбылася між прэм'е- рам і міністрам Добрудзікам, а гэтак сама напад „Głosu Prawdy“ на міністра асьветы.

Праца над пактам аб ненападаньні.

Міністэрства замежных справаў паведам- ляе, што апошнія перагаворы камісара замеж- ных справаў Чычэрына з паслом Паткам давалі да ўгадзеньня некаторых пунктаў справы аб ненападаньні. Пасол Патэк выехаў на Каўказ, а як вернецца ў Маскву, ішоў у гэтай справе пачнуцца перагаворы.

Тэлефанічная камунікацыя з Саветамі.

Дня 27-га верасьня с. г. мінстар Медзін- скі прыняў на аўдыенцыі дэлегатаў нар. каміс. пошты і тэлеграфу ССРР. Бачарова, Шафра- ноўскага і Мэдэнова, якія прыехалі ў Варшаву з мэтай аканчальнага паразуменьня ў справе безспярэдняй тэлефанічнай камунікацыі паміж некаторымі месцамі ССРР. і Польшчай.

ГРАМАДЗЯНЕ, памажце украінскім сялянам!

У пачатку верасьня с. г. на Украінскіх Землях пад Польшчаю здарылася страшэнная катастрофа, якая зніштожыла зусім каля 1000 сялянскіх гаспадарак. Каля 1000 сялянскіх сем'яў асталіся пад голым небам, галодныя і хадонныя. Шмат асоб катастрофа забрала на той сьвет. Украінскія арганізацыі і партыі арганіза- валі аднаведныя камітэты дзеля помачы пацяр- пелым ад катастрофы.

Беларускія сяляне і ўсё беларускае грама- дзянства павінна, у меру магчымасьці, таксама памагчы ўкраінскім сялянам.

Рэдакцыя „Сялянскае Нівы“ заклікае ўсіх прысылаць ахвяры на дапамогу Украінскаму Народу. За кожны ваш ахвяраваны грош будзе Украінскі Народ удзячны Беларускаму Народу.

Ахвяры прысылайце на адрэс: Вільня, За- вальная 6-5, Адміністрацыя „Сялянскае Нівы“.

Што дзеецца ў сьвеце?

Камуністыя проці камуністых.

Цэнтральная кантрольная камісія расейскай камуністычнай партыі выключыла з партыі 5 сяброў: Фуртычэва, Пэргамэнта, Жураўлёва, Новікава і Рудчэнкава, за апазыцыйную працу.

Як адзначае камісія, паседжаньні апазы- цыйністых адбываюцца ў Маскве і далей. На гэтых паседжаньнях абгаварваецца палітыка са- вецкага ўраду і апрацоўваюцца апазыцыйныя дэкларацыі.

Выключэньне 14 сяброў з компартыі.

Прэсавая управа абвешчае пастанову прэ- зыдыума кантрольнае камісіі камуністычнае партыі аб выключэньні 14 апазыцыйністых, з прычыны залажэньня тайнай арганізацыі, якая мае на мэце разам з беспартыйнымі увайсці ў зносіны з элемэнтамі варожымі саветам.

Паўстаньне ў ССРР.

З Менску даносяць, што ў раёне бліжкім эстонскай граніцы ўзнікла сялянскае паўстань- не. Паўстанская арганізацыя мясцілася ў вёс- цы Кекна. Сяляне ўваружаныя карабінамі на- палі на савецкія ўстановы. Зараз-жа прыбыла міліцыя і войска Г. П. У. і распачалася вайна з паўстанцамі.

Як даносяць з Рэўля, весткі гэтыя сьдвар- жаюцца адгалоскамі страляніны, якая была чутва на'т па старане эстонскай.

Контрдэманстранцыя камуністых у Бэрліне.

Бэрлінскія камуністыя арганізуюць на дзень 30-ай гадаўшчыны нарадзін. прэзыдэнта Гіндэнбурга вялікую контрдэманстранцыю, да ўдзелу ў якой зываюць усіх сваіх бэрлінскіх сяброў.

У сфэрах збліжаных да ўраду паўстаў не- пакой, каб не дайшло да парушэньня спакою ў самую ўрачыстую хвілю.

Апошнія весткі падаюць, што паліцыя за- бараніла камуністым рабіць мітынгі і паходы ў гэты дзень.

Менскія госьці ў Празе.

Дня 14-га верасьня с. г. найвялікшы наш пяс- няяр Янка Купала прыехаў з Каролявых Вараў (Карлсбаду) ў Прагу. Разам з ім прыехалі ў Прагу пясняр Чарот і пясменнікі: Зарацкі, Цішка Гартны. Паэтыцкае творства Янкі Купалы чэскай кругом знае і добра аданенае. У часе ягонае бегнасьці ў Празе найвялікшыя чэскія штодзённікі зьясьцілі фатаграфіі Я. Купалы з шырокімі прыпіскамі.

Судовая кара на камуністых у Парыжы.

За антыдзяржаўную прапаганду сярод войска, суд засудзіў дэпутатаў камуністычных Дуцлэса і Марты на пяць гадоў вастрогу і кары на тры тысячы франкаў кожнага, а некалькі іншых камуністых — на тры гады вастрогу і па дзеве тысячы франкаў кожнага.

Замах у Белгародзе.

Як пішудь газэты з баўгарскага паграніча, у Качані ў гатэлю, у якім месціцца ахвіцэрскі влюб, учора ўвечары знайшлі дзеве бомбы. Бомбы заўважаны былі загадзьдзя, і дзякуючы гэтаму, узрыву ня было. Гэты новы замах, які прыпісваюць македонскаму рэвалюцыйнаму камітэту, выклікаў у Белгародзе вялікае ўражэньне.

Тэроры на Балканах.

Як даносяць з Белгароду на рынку ў Са- лёніках арыштавана двух сяброў баўгарскіх ка- мітаджы, якія мелі на мэце выканаць некалькі замахуў. Знашлі пры іх па адной бомбе і па адной пькельнай машыне. Арыштаваныя пры- заліся, што прыбылі ў Салёнікі каб узарваць югаславянскі кансулят, пасья гэтага мелі па- ехаць у Белград і у Скопліе і ўзарваць там грэцкі кансулят. Гэтым спосабам мелі з'арга- нізаваць канфлікт паміж Грэцыяй і Югаславіяй.

З Афін, пішудь што яны апроч гэтага мелі узарваць магазыны з ваеннымі прыладамі ў Салёніках. У сувязі з гэтым граніца грэка- баўгарская закрылася.

Цэла загубленых Сакко і Ванцэцці пераво- зіцца ў Італію.

29-га верасьня Ванцэцці, сястра загубле- нага анархіста выехала караблём у Італію раз- зам з цэла загубленых Сакко і Ванцэццяга.

Манэўры літоўскага войска.

З Коўна даносяць, што 25 верасьня с. г. між Мар'ямполем і Глітай адбыліся манэўры лі- тоўскага войска. У манэўрах з аднаго і друго- га боку бралі ўдзел: пяхота, конніца, цыклісты, а гэтаксама артылерыя і аэрапланы. Стычка бы- ла на 13 кілям. між Прэнамі і Глітай.

Вальдэмарас едзе ў Бэрлін.

Як піша „Бэрлінэр Тагебет“ — літоўскі прэм'ер міністраў Вальдэмарас едзе ў Бэрлін каб вясці далей перагаворы з Стрэзаманам.

Канкардат Літвы з Ватыканам.

Дня 27 верасьня с. г. у Ватыкане карды- нал Гаспары і прэм'ер літоўскі Вальдэмарас падпісалі канкардат паміж Ватыканам а Літвой.

Паводка ў Швайцарыі.

Як даносяць з Бэрну, ад разьліву вады затопілася ў Таванасе 7 асоб, у Вайдэнбургу — 3 асобы, у княстве Ліхтэнштэйн паводка зні- шчыла ўвесь ураджай і зьясла некалькі мас- тоў. Цэлая ваколіца паміж Шаан а Шельлен- бэргам—знаходзіцца пад вадою. Жыхары ўця- каюць на стрэхі хат. Дзеве асобы ўтаніліся. На ратунак ахвярам паводкі прыбылі жаўнеры.

З прычыны разьліву Рэйна перарвана вод- ная камунікацыя паміж Шафгаузенам і Бадэнь- скім возерам. Вуліцы ніжней часткі места Шаф- гаузена заліты вадою.

У Бухсе вада заняла ніжнія паверхі дамоў. Жыхары хароюцца на стрэхі. Адусюль чуваць крыкі завучых на ратунак.

ЯКУБ КОЛАС.

Сымон Музыка.

Поэма.

(Працяг).

Ён ня меў нідзе нікога,
Хто-б схіліўся да яго.
Пастаяўшы хлопчык рушыў,
Пералез знаёмы плот,
Скрыпку ўзяўшы, і патрушыў
Упярод і ўсё ўпярод.
— Трэба, бацька, ведаць меру!
Хіба так ён вінават?
Дзе яму даць рады зьверу?
Ідзі кліч яго назад! —
Сэрца маткі ня ўтрывала:
— Хлопец з страху пабялеў,
Перапудзіўся ня мала,
За дзень гэты пастарэў.
— От, няхай там паскавыча;
Ня дзе дзенецца, ня йдзі:
Зьмерзьне, сам, нябось, прысмыча;
Сядзь ты лепей і сядзі. —
Толькі-ж маці не ўсядзела,
Вышла ціхенька на двор.
— Дзе ты? — клікнула нясьмела.
Неба цёмнае бяз зор
Няпрыветна пазірала,
Цьма халодная маўчала,
Матцы кідала дакор
І папрокі ёй за тое,
Што пакрыўдзілі сына.
І за што? за так пустое —
Ці-ж ухіліўся ваўка?
Хлопца выгнаць, проціў ночы!
— Го-о, Сымон! — і ціха зноў!
І глядзяць дарэмна вочы
Па куточках між платоў;
Вышаў бацька. — Ідзі ў хату.
Ня туляйся, а то — дам!

5) Чуеш! слухаць трэба тату!
Што хаваешся ты там?
Нябось, бацу! — Ды нічога
Ён ня бачыў і ня чуў.
А мрок-багна строга-строга
Неба, землю агарнуў.
Бацькаў гнеў даўно мінуўся.
Як ні страшыў ні гукаў,
Ды Сымонка не вярнуўся,
Слыху-голосу ня даў.

ЧАСЬЦЬ ДРУГАЯ

I

Калі вясною
Над зямлёю

Раняла сонейка праменьні,
Яно сказала ім тады:
„Ляцеце, промені, туды,
На баль мой выклічце стварэньні,
Удыхнеце дух ім малады,
Цяплом сагрэйце і каменны,
Няхай зямля на ўсе лады
Сьпявае радасьць адраджэньня,
Няхай там зьнішчыцца суцэньне,
Адбітак сьмерці і жуды“.

І косы тья
Агнявыя,

Свайму пакорныя закону,
Ляцяць з нязмераных вышынь,
І жыватворная іх плынь
Зьняла цямраную заслоны —
Зацяты сон нямых пустынь. —
Выходзь, зямля, з свайго прыгону,
Развей ты сон і чары скіны!
І ткуць праменьні ёй карону;
З свайго падземнага амбону
Яе вячэе неба сінь...

Адна палоска,
Сонца коска,

Калі пустэлі пралятала,
Сустрэла хмарку на пуці.
„Спыніся промень, не ляці:
Сагрэта ўжо зямная гала,
Мяне ты, промень, асьвятці!“
Яна ад холаду дрыжала
І нікла ў жудаснай муці.
Праменью сонца шкода стала
Прыгожай хмаркі, што ўмалыла
Ёй косы сонцам заплясьці.

І ён спыніўся

І скланіўся

Перад няшчасьцем хмаркі Божай:
Яна — адна, навокал — жуд,
Пькельны холад, мрок і мут.
І кінуў промень блеск свой гожа,
Нібы стварыў ён з ёю цуд:
Зазьяла хмарка так прыгожа,
Што хто ні бачыў яе тут,
Зьясьці вачэй з яе ня можа.
Ён з ёю дзеліць падарожжа.
Але завуць яго на суд.

За што? за тое,

Што сьвятое

Парушыў сонца прыказаньне
І, не дасягнуўшы зямлі,
Куды ўсе посланы былі,
Каб зьнішчыць цьмы там панаваньне
Адстаў свавольна ад сям'і,
Разліў свавольна сваё зьязьне
У цемры хмарчынай ральлі.
„Блукай-жа ты ў пустой далі!“
Ён быў асуджан на выгнаньне
І на бяскондае блуканьне
Паміж нябесаў і зямлі.
Ноч над сьветам панавала.
Поле жудасна маўчала
І халоднай цішынёй
Няпрыветна сустрачала
Тых, хто з скрыўджанай душой
Смутак нёс свой, сваё гора

У сьвет гэты, гэту даль,
Каб расьсеяць на прасторы
Сьлёзы горкія і жаль
І ў дарозе між крыжамі
Гэты жаль узгадаваць,
Потым песьнямі, сьлязамі
Людзям зноў яго аддаць.

Шоў Сымонка на спатканьне
Змроку, цемрадзі палёў,
У круг гора і блуканьня
Мусіць лёс яго павёў.
І ён шоў — куды? ня ведаў
Ды аб тым і ня пытаў;
Пад убогі крыжык дзедаў
Неўзаметкі прыблукіў.
Тут ён толькі схамінуўся,
Стаў па трэшку разважаць,
Пудка ў страсе азірнуўся —
Глуха могількі маўчаць!
Ён прысеў на край магілы,
Скрыпку з боку палажыў
І заплакаў. — Дзедка мілы!
Ты адзін у сьвеце быў.
Да каго я прыхіляўся,
Ты адзін мяне ня гнаў
І ня крыўдзіў, не сьмяяўся
І ў нядолі памагаў.
Голуб сівы мой! ачніся,
Пашкадуі мяне, дзядок! —
Плакаў хлопчык, і ліліся
Градам сьлёзы на пясок.
Плача, бедны, прычытае,
Вуха к долу прыхіне,
Ды маўчыць зямля сырая
І ў зацятай цішыне
Прычытаньне замірае.
Змогся хлопчык абясьсілеў,
Толькі ўскліпваў ды ўздыхаў.
Ён сьлязамі жаль свой выліў,
Смутак імі спаласкаў.
І яму так лёгка стала,

НАВИНЫ.

— **Прадвыбарчы мітынг у Горадні.** Беларускі Выбарчы Камітэт у Горадні, у нядзелю 2 кастрычніка, арганізуе прадвыбарчы мітынг. На мітынг запрошаны пасол Ф. Ярміч і сенатар В. Багдановіч, якія маюць выступіць з прамовамі.

— **Беларускія лекцыі ў Браслаўшчыне.** У нядзелю 25-га верасня гр. К. Юхневіч—старшыня Гуртка Інстытуту ў Браславе працягаў лекцыю у вёсцы Дзерукі, на тэму: „Гісторыя Беларусі“. Сялянства было вельмі задаволена з лекцыі. Наступная лекцыя мае адбыцца ў Шаўлянах, на тэму аб Беларускім Інстытуте Гаспадаркі і Культуры.

— **Беларускі Народны Тэатр.** У Беларускім Народным тэатры што дзень адбываюцца рэпетыцыі пад кіраўніцтвам мастака — артыстага.

За два тыдні маюць быць апрацаваны да пастаноўкі лепшыя беларускія сцэнічныя творы, а пасля група выежджае на правінцыю.

— **Бібліятэка Інстытуту.** Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры прыступіў да заляжэння Цэнтральнай беларускай бібліятэкі у Вільні і збірання на гэтую мэту сродкаў.

На бібліятэку ўжо прыслана з Наваградскага пав. ад гр. С. — 10 зл.

— **Беларуская мова ў Барадзеніцкім касцэце.** Віленскага Арцыбіскупа Яблжыцкага, які 8 і 9 верасня быў у Барадзенічах на візытацыі, адведала дэлегацыя ад барадзеніцкіх парахвіян.

Дэлегацыя прасіла Арцыбіскупа загадаць кс. Мажэйку ўзноў увясці ў Барадзеніцкім касцэце дадатковыя набажэнствы ў беларускай мове, якія, пасля адклікання ў парахвіі кс. Шутовіча, спынены кс. Мажэйкай.

Арцыбіскуп прыняў дэлегацыю вельмі прыхільна і абяцаў спойніць просьбу, калі прынамсі чацьвертая часць барадзеніцкіх парахвіян падпіша аб гэтым заяву. Дык прыпамінаем барадзеніцкіх парахвіянам, што трэба парушыцца з подпісамі, якія збіраюць сябры дэлегацыі з Цяцерак і Шаўлян.

— **Прыкрае здарэнне ў капліцы мэтадыстаў.** У прошлую нядзелю ў капліцы мэтадыстаў на Троцкай вул. № 7 здарыўся прыкры выпадак.

А гадз. 12 м. 30 ў часе адправы набажэнства кс. Барташэвічам у капліцу ўвайшло некалькі падручкаў і кабет, якія сваім брыдкім захаваннем парашкодзілі косядзу маліцца, накінуліся на кніжкі пачалі іх нішчыць, паламалі крыж і гразілі пабіцьцем.

Калі пазвалі паліцыю, авантурнікі ўмешаліся ў натоўп маленькіх і часткамі выйшлі з капліцы, так што паліцыі неўдалося іх затрымаць. Затое ў панядзелак арыштавалі стоража магістрагу Казіміра Лаўчына, які прымаў удзел у гэтай авантуры.

— **З'езд Караімаў у Троках.** Прэздыюм віленскай караімскай гміны звярнуўся праз п. Віленскага Ваяводу ў Міністэрства В. Р. і О. П. ў справе дазволу на арганізацыю 23 кастрычніка с. г. ў Троках агульнага З'езду Караімаў. З'езд гэты, калі толькі адбудзецца, будзе выбіраць галаву рэлігійнага звязку ў Польшчы — Гахана. Апрача выбараў Гахана будучы абгаварывацца культурна-асвятэлыя справы гэтай сэкты.

— **Паверка рэзэрвістых.** У часе ад 5 лістапада да 14 сьнежня с. г. на абшары Віленска-Троцкага павяту будучы адбывацца кантрольныя сабранні рэзэрвістых. Сабранні гэтыя будучы адбывацца ў паасобных пунктах для некалькі валасцей разам:

Ад 5 да 11 лістапада ў Шумску для валасцей: Міхаліскай, Варнянскай і Шумскай.

Ад 13 да 23 лістапада ў Нова-Вілейцы для валасцей: Рэшанскай, Міцкунскай і Н.-Вілейкі.

Ад 25 лістапада да 1 сьнежня ў Алькеніках для валасцей: Алькеніцкай, Конаўскай, Аранскай і Рудамінскай.

Ад 3 да 7 сьнежня ў Салечніках для валасцей: Солечніцкай і Тургельскай.

Ад 9 да 14 сьнежня ў Падбрэжэю для валасцей: Мейшагольскай Падбрэжэскай і Неманскай.

— **Змена раскладу язды.** Віленская Чугуначная Дырэкцыя паведамляе, што ад 1-га кастрычніка с. г. мае наступіць змена ў раскладзе язды наступных цягнікоў пасажырскіх: Цягнік № 311 — Вільня—Ліда—Лунінец—Здалбунова, які цяпер адходзе з Вільні а г. 6 м. 15 будзе адходзіць з Вільні а г. 7 м. 00.

Цягнік № 354 — Ліда—Вільня, які цяпер адходзе з Ліды а г. 5 м. 05 і прыходзе ў Вільню а г. 7 м. 40, будзе адходзіць з Ліды а г. 4 м. 45 і прыходзіць у Вільню а г. 7 м. 25.

Цягнік № 815/818 — Варшава—Сельцы—Ліда—Вільня, які цяпер адходзе з Ліды а гадз. 9 м. 00 і прыходзе ў Вільню а г. 11 м. 25, будзе адходзіць з Ліды а г. 9 м. 20 і прыходзіць у Вільню а г. 11 м. 40.

Цягнік № 412 — Маладэчна—Вільня, які адходзе цяпер з Маладэчна а г. 2 м. 40 і прыходзе ў Вільню а г. 6 м. 05, будзе адходзіць з Маладэчна а г. 3 м. 25 і прыходзіць у Вільню а гадз. 6 м. 55.

— **Земскі ўрад Пастаўскага павяту** пераносіцца з Дунаілавіч у Паставы. Усе інтэрасанты павінны адрэсаваць заявы і зварочвацца ў Паставы.

Абмылкі.

У папярэднім нумары ў артыкуле „Новая гаспадарка“ здарыліся карэктарскія абмылкі: у радку 22-гім замест „убытку“, трэба „прыбытку“; у 43-цім—замест „момэнт“ трэба „гаспадар“. У вестцы аб зьмесьце № 6—7 „Сахі“ замест „новы севажарт“ трэба „новы севазварот“.

Гаспадарскі аддзел.

Чарговая апрацоўка поля.

Пры нашым малазямельлі, нізкіх ураджаях і высіленых землях, спосабы апрацоўкі зямлі доўга яшчэ будуць мець асаблівае значэнне. Які спосаб механічнага вырабу зямлі нам ужываць, каб павысіць ураджайнасць сваёй нівы—вось, што мусіць цяпер цікавіць беларускага земляроба, які ўжо асвабадзіўся ад думкі, што гаспадарыць так, як гаспадарылі яго бацькі і дзяды, ёсць згуба для яго.

Механічная апрацоўка зямлі робіцца дзеля таго, каб даць зямлі спрыяючыя ўмовы для розных працэсаў, вынікам якіх будзе падняцце пладародзья нівы.

У нас існуе пагляд на зямлю, як на нешта мёртвае. Між тым, гэта зямелька, каля якой наш селянін гэтулькі кладзе цяжкай мазолістай працы, ня ёсць мёртвае цела, бо ў ёй адбываюцца шмат карысных для земляроба працэсаў, як хімічныя, фізічныя і іншыя, ад дзеяння якіх залежыць ураджайнасць нівы.

Практыка і навука ўсталіла, што адной сваёчаснай і правільнай апрацоўкай зямлі можна падняць ураджай да 30%. Кожная апрацоўка зямлі мусіць пераследаваць мэту, каб зямлю ператварыць у дробна-калікаваты стан. Толькі пры гэтым становішчы зямля лепш рэагуе на ўнесенае ўгнаенне і дае гаспадару надзею, што яго цяжкая праца ня згіне дарма.

Па досьледам розных даследчых станцыяў, найвялікшыя ўраджай атрымліваюцца зараджа пасяля здыйму ўраджаю. Чым гэта работа робіцца раней, тым лепш на гэта адклікаецца рост расьліны. Гэту ворку, якая заўсёды робіцца плытка, трэба зараджа пабаранаваць і трымаць ральлю ў спульхненым стане. Ад гэтай воркі найляпей нішчыцца дзікая трава—галоўны вораг сялянскіх палёў, палышчаецца структура (будова) зямлі і лепш перапрацоўваюць пажніўныя астачы.

Нашы сяляне заўсёды з гэтай воркай пазбягаюць. Часцей усяго іржышча шкадуець „псаваць“ як пашу для скаціны. Але гэта паша, чаго, паўне, нашы сяляне ня ведаюць, дорага нам абходзіцца, бо гэтай пашай мы кожны раз трацім ня менш як 1/3 частку наступнага ўраджаю.

Больш усяго ворку зямлі пад яравія ў нас робяць увосень. Гэту ворку трэба рабіць на поўную глыбіню, насколькі пазваляе таўшчыня ральлі, не баючыся трохі ўскінуць наверх дзікое зямлі. Паступовым паглыбленьнем восенскай воркі культурныя народы Заходу паднялі ўраджайнасць сваёй зямлі настолькі, што гэтыя ўраджай для нас здаюцца немагчымымі.

І нам, Беларусам, трэба паваліваць сваю плошчу зямлі ў глыбіню. Выараная дзікая зямля (кожны год ня больш 1/4—1/2 вяршка) ад дзеяння марозаў і іншых фактараў хутка змяняе сваю будову, колер і зьмешваецца з ворнай зямлёй.

Як-бы што яго ўзьняло
І так ціхенька гайдала
І так лёгенька нясло.
Вось узьняўся над крыжамі
І паплыў, паплыў, паплыў!
Толькі ветрык за вушамі
Ціха-ціха захадыў.
А ён далей усё нясецца,
Хмаркі гоняцца за ім
І сьмяюцца, ён сьмяецца
Сьмехам радасным такім.
А над імі сонца зьзяе,
Іх цалуе, як дзяцель,
І праменьні пасылае
Сустрэчаць сваіх гасцей.
Лёгка, вольна і лагодна,
Бы на крыльях сьветлых мар,
Ён лятае так свабодна
У клубоў купчастых хмар.
Але раптам стала зьмена:
У багнё пустых глыбін
Бурнай плыні коціць пена
І чарнее неба сін,
Нікне сонца ў чорным муту,
Хмаркі спуджана бягуць,
І з мінуты на мінуту
Сьвет затопіць тая жудзь.
А ён больш ляцець ня можа,
Страх яго апанаваў.
Толькі-ж чуе — гэтак гожа
Хтось на Скрыпцы заграў.
І вярнулася зноў сіла
Страху скінуты гужы.
Азірнуўся — зноў магілы
І пахіля крыжы.
А на прыкладзе драўляным
Бачыць — сівенькі дзядок,
Дзед Курьла, ў бэль убраны,
Галаву схіліў набок
І ўсё грае, ды так гожа,
Як ніхто яшчэ ня граў.

Ці ня дзедка з падарожжа
Небу скаргу пасылаў
За дзіцятка, што марнее
Бяз прызору, без бацькоў,
Што ня песьціць і ня грэе
Ласка мацеры, братоў?
Слухаў хлопчык сьпеў нязнаны
І няспеваны нікім,
І гаілісь сэрца раны,
Нікла крыўда перад ім.
А дзед грае, смыкам водзіць,
Плачуць струны і дрыжаць.
І такую жальбу родзіць,
Што ніхто ня мог стрываць:
І крыжы на дол прыпалі
І схінуўся верх лясоў.
І граць дзеду памагалі
Хорам згодных галасоў.
А Сымонка, як прыкуты,
Ня мог пальцам зврухнуць,
Ня мог гэтых чараў пугі
Ні разьбіць, ні адхінуць;
Толькі-ж чуў, што ня ўздужае
Ды ня схоча далей жыць,
Бо то дзедка выклікае
Яго душу сапачыць.
Вось-вось ён ужо канае
І ўжо чуе сьмерці ўзмах.
Ён ня плача, ня ўздыхае,
І яго не пашыбае
Ані жаласьць, ані страх,
Ды ў той час, калі, здавалася,
Дух яго ўжо пакідаў,
Дзіва новае зноў сталася:
Дзед у скрыпку ўлез, прапаў.
І сама ўжо скрыпка грала,
Покі лопнула струна.
А як лопнула — прапала
Сну праявіна — мана.
Здрыгануўся, прахпаўся,
Галаву падняў Сымон.

„Гэта-ж толькі сон мне сьніўся!“
І галоўку зьвесіў ён.
Азірнуўся — скрыпка збоку;
Праўда, лопнула струна.
То-ж сапраўды, ненарокам,
Аж яшчэ гудзе яна!
Страшна, сьцішна хлопцу стала;
Увесь тросся ён, дрыжаў,
Песьня ў сэрцы не змаўкала,
Смута гнеў у ёй гучаў.
Скрыпку ўзяў ён, азірнуўся,
Страх пашыў яго мацней,
Тут ён боязна прыгнуўся,
Ды з тых могілак — барджэй,
Бег, пудліва азіраўся,
Бег зноў бег па камянях;
Толькі ў полі затрымаўся,
Пастаяў на растанцох
Пад тым крыжам, дзе дарогі
Секлі сьледам сваім сьлед
Ды праз нетры і разлогі
Беглі далей у белы сьвет.
Гэй, дарогі ў край шчасьлівы!
Гэй дарогі
Паясы!
Колькі ножак праясьлі вы
Праз аблогі,
Праз лясы!
Гэй, дарогі, ніці-красна,
Тканкі кола
І зямлі!
Як зацята-безгалосна
Поўзьверх долу
Вы ляглі!
Гэй, дарогі-пуцявіны.
Чый волі
Ву ганцы?
Што гамоняць каляіны
І на полі
Растанцы?

Вы паведайце нам былі,
Што пісалі
Вам тут дні;
Няхай скажуць вашы мілі,
Як зьнікалі
Тут агні!
Няхай скажуць вашы далі,
Дзе звісае
Мгла-туман:
Што яны нам абяцалі?
Хто ня знае
Гэты зман!
Гэй, дарогі ў чыстым полі,
Ніці шэрыя зямлі!
Колькі к долі і нядолі
Ног людзкіх вы праясьлі!
Вышла-б казка, ды якая,
Каб маглі вы расказаць,
То, што й думка не згадае,
Што адным вам толькі знаць!
Над Сымонкам думкі ўюцца:
Што рабіць? Куды пайсьці?
Ці назад дамоў вярнуцца,
Ці ў сьвет гора панясьці
Ды вялікі сьвет бясконца,
А ён — толькі мушка ў ім,
Лёгка пыл у косках сонца,
У прасторы тонкі дым.
Чужаніца між сваімі,
„Непатрэбны дармаед“,
Як пагодзіцца з чужымі?
Як сустрэне яго сьвет?
І да дому-ж ён ня пойдзе
Зьдзек цяпець і сьпіну гнуць,
Долю знойдзе ці ня знойдзе —
Гайда ў пуць, далёкі пуць!
(Далей будзе.)

Добра было-бы ўжываць пры восенскай ворцы плуг з паглыбчом. Тут дакая зямля наверх ня выкідаецца, а толькі ніжэйшыя слаі зямлі ўспульняюцца. Замест паглыбча, можна ўжываць і звычайны сялянскі плуг, якім ралля арэцца два разы па адной баразьне (ў два сьляды). Праходзячы з плугам другі раз па гэтай баразьне, трэба старацца, каб зямля ня ўскідвалася на верх. Ворку гэту астаўляюць не забаранаванай на зіму, каб лепш раллю прабраў мароз.

Больш усяго на восенскую ворку адзываюцца коравыплоды і клубняплоды, як буракі, бульба і інш.

Думаецца, што ўсе спрэчкі аб тым, калі лепш араць пад ярыну—ўвосень, ці вясной—тут ня могуць мець месца.

Дык, сяляне, не запомніце пра гэту чарговую працу на полі.

Стары практык.

Весткі з Краю.

Вёска жадае беларускай школы.

(Браслаўшчына).

Польскія газеты вельмі часта падаюць тэндэнцыйныя весткі, асабліва эндэцкі „Dziennik Wileński“, што селіне-Беларусы зусім здавальняюцца польскай школай і беларускіх не жадаюць, што самі кіраўнікі беларускіх інстытутаў і таварыстваў накідываюцца сялянству з беларускай школай, і як-бы фікцыйна гэта часамі робяць перад уладамі.

Дык вось для прыкладу пакажам эндэцы, што сама беларуская вёска дамагаецца сваёй школы і, што польскія байкатуе. А трэба ведаць, што ў Браслаўшчыне, асабліва ў Ёдзкай воласьці найбольш праследаваюць мясцовыя ўлады Беларусаў-сялян за іх стойкасьць, сьведамась і дамаганьне сваіх школаў.

Аднак гэта іх ня ўстрымлівае і не замінае ім ісьці да сваёй мэты.

Ёсьць у в. Шаўлянах беларуская прыватная школа, якая заложана ў прошлым годзе, хаця была адкрыта ў сакавіку, аднак сабралася дзяцей 54 асобы.

У гэтым-жа школьным годзе, ад пачатку верасня пачало хадзіць акуратна ў школу больш сотні дзяцей, і што-раз болей наплывае кандыдатаў, але дзеля недахопу вялікага памешканьня больш не прыймаюцца дзеці ў школу. Трэба ведаць, што зусім блізка ад Шаўлян у суседніх вёсках існуюць польскія школы, але існуюць яны бадай бяз вучняў, бо ўсе папераходзілі ў беларускую школу, не зважаючы на тое, што тут трэба плаціць за навуку. Нават пляхоцкія дзеці прыходзяць вучыцца ў беларускай школе. Пры гэтым трэба адцеміць, што дзеці прыходзяць у бел. школу за 3—4 вёрсты, пакідаючы ў сваіх вёсках польскія школы.

Паказалі на практыцы польскія школы нашаму сялянству, што з іх выходзіла дзіця, кончыўшы 6—7 аддзелаў зусім безграмацым.

Цікава, што-б сказаў п. Обст з „Dziennika Wileńskiego“, глядзячы на такое зьвішча? Вось дзе яму загвадка!

Дык гарой, Беларусы-сяляне за родную школу!

Хай нашы дзеткі будуць грамацныя, а не калекамі. Дамагайцеся ўсюды сваёй роднай школы, якая дасьць карысьць неацэненую вашым дзеткам, вам і ўсяму Беларускаму Народу.

Марвіч.

Усётні засудзілі.

(В-ка Дабучын, Пружанскага пав.).

Усе мы ведаем, як польскія ўлады адносяцца да беларускага руху наагул. Сьведамасьць нацыянальна Беларусі ім надта страшная, а вось дзеля гэтага, каб прыпыніць наш рух, нашны ворагі кідаюцца на розныя хітрасьці. Проплае зімы, ідуць з вечарыны нашны хлапцы засьпявалі сваёй нацыянальнай гимн „Ад веку мы спалі і нас разбудзілі“, дык зьвярнулі, што гэта сьпеў быў „інтэрнацыяналу“ расейскага і вось, пасля доўгай калатні, 6 верасня пан судзьдзя пружанскі разгледзіў справу публічна, як гэта вымагалася з боку абвінавачаных. Ведама, публікай была выключна паліцыя. Пан судзьдзя, называючы абвінавачаных „камуністамі“, засудзіў усіх па 25 зл., а Янку Букача і Кірылу Шыманку за тое, што ў перады ішлі, знача „przewodniczący“, па 50 зл.—значна ўдвая, як было наложана адміністрацыйнай. Ня ведама, ці то ў пана судзьдзі нядобрыя законы, ці ў адміністрацыі... Усе доказы і запярэчаныя сьведкаў астатлія няважымі; ведама, „крук круку вока ня выдаўбе“. На вёсцы наагул гэта тас ёсьць прынята, увечары моладзь сьпявае пасля працы. Бо трэба ведаць, што добры сьпеў гэта таксама ступень да асьветы і нашай

сьведамасьці. Дык-жа і ня чурайцеся яе, браточкі, ні ў шчасьці, ні ў жалю. Ідзем усе Беларусы на змаганьне за сваю песьню, за сваю мову, за сваю школу і культуру, за сваё роднае наша Беларускае.

Сын Вёскі.

Цёмната.

(Шутовічы, Ашм. пав.)

Пісалася ўжо ня раз у „С. Н.“ пра шутовскіх Палякоў. Паслухайце яшчэ, хаця і няварта ўспамінаць аб такіх цнотах, але няхай сьвет знае, што і ў Шутовічах ёсьць яшчэ цёмната. Ёсьць у нашай вёсцы „мікалаўская“ малалетка Рузя, каторая мае ўжо гадоў сорак. Здаецца, ўжо і розум павінна мець, але яго ні на грош няма. Нічога ня робіць, а толькі меліць языком, як пустым млыном і займаецца рознымі брахнямі. Брэша ўсяк на гурток Б. І. Г. і К. Сяброў абзывае беларускай басатой і шмат чаго іншага, каторага і пісаць няварта.

Думаецца, што гэта толькі адна, але ёсьць і другая, Гэлка А. з каторай сьмех толькі бярэ. Кончыла яна ў Вільні нейкую ткацкую школу, цяпер займае пасаду недзе ў Польшы. Прыехаўшы дамоў на лета, ці якое сьвята, займаецца тым-жа самым, чым і вышэй усюманая Рузя. Прыехаўшы, на прыклад, у сваю вёску гавора, што ёй сьмярдзіць гэты край і яшчэ кажа, каб хто забіў аднаго Беларуса, дык паставіла-б 15 бутэляк гарэлкі. Проста аж ня верыцца, каб „адуканая“ дзяўчына займалася такімі брэднямі.

Усё гэта сьведчыць, што сярод нас яшчэ караніца цёмната і нясьведамасьць. Трэба верыць, што яшчэ пройдзе гадоў у працы нашага гуртка Інстытуту і не астанецца ў Шутовічах ніводнай цёмнай асобы.

Сякі-такі.

Ганьба нашай моладзі.

В. Шэні, Пружаншчына.

Пад той час, як частка нашай моладзі хадзеца за дабро Бацькаўшчыны, і некалькі сьведомых хлапоў гнюць у польскіх вастрогах, большасьць атручваецца ў гарэлцы, разьбіваюць галовы; дцягоцца па суседніх вёсках шукаючы сабе „сабрацьцяў“ з якімі, як яны кажучь, праводзяць дні „вяселья“. Маладыя браты! Гэта хутчэй дні атруты, дні страты безкарнага часу, падчас якога малады чалавек можа многа зрабіць дзеля добра роднае старонкі... Як дзіка глядзець чалавеку, які гатоў усё аддаць дзеля палешаньня дабрабыту сярмяжнікаў і які не баяўся пакутаваць, на гэтыя вяселья! Няма бібліятэкі, роднае школы, зямля ў асаднікаў, старонка ў руках чужынцаў, яро, якіх уелася да касьцей у сялянскую шчыю—пра гэта нашым блазёнкам галава не баліць. А ідуць да пана на работу за некалькі грошоў у дзень. Наракаюць на кепскае жыцьцё. Знайце браточкі, што п'янства да добра не даведзе. А табе „фэст“, як прэзэсу п'янства ганьба! ганьба! і яшчэ раз ганьба!

Мікалаі Бедны.

Галілеюшы задзярані і прызывані.

(Зарачы, Браслаўскага пав.).

Школьная ўлада, хочачы спалінізаваць Беларусаў, напрысылала на беларускія землі ў пачаткавыя школы вучыццель „галілеюшаў“. Вучыццель-жа Беларусаў проста павыкідвалі са школаў тлумачучы тым, што Беларусы ня маюць адпаведных кваліфікацыяў. Як Беларус, то па іхняму, пэўна-ж ня мае кваліфікацыі. Затое вучыццель „галілеюшы“ надта выкваліфікаваныя біць беларускіх дзяцей.

Як прыклад, магу тут успомніць, што ў школе ў Зарачы, Браслаўскага пав., ёсьць тры вучыццель і адзін з іх К.—„галілеюш“, каторы так „кваліфікуе“ вучняў па галовах кніжкам, ды рваньнем за вушы, што, тыя бедныя, без парн ўцякаюць са школы да хаты, акрамя таго яшчэ прызывае дзяцей рознымі няпрызвایتымі прозьвішчамі. Ня дрэнна было-б, каб школьны інспектар у Браслаўі п. Прухнік пагутарыў з „р. Romanem“ у справе біцьця дзяцей ды і даў яму школу „w rodzinnej Galilei“. Задзяракам і прызывакам у нас ня месца.

Кароль Цыбук.

Угадоўцы.

(Пружаншчына).

Айцец Марцін Волкаў, быўшы балахоўскі ахвіцэр „господин Волков“ вось ужо некалькі тыдняў паехаў у Карльсбад лячыцца...

Што-ж тут, здаецца, дзіўнага? Захварэў ну і паехаў лячыцца.

Але справа выглядае зусім інакш.—Сьвяшчэньнік Марцін Волкаў вось ужо 4 гады па назначэньню „свышэ“ жывець у м. Сельцу Пружанскага пав. і адпраўляець набажэнтства для вялізнага ў 15 тыс. душ прыходу. За ўвесь час сваёй „службы“ ён неяк вельмі ўжо спадабаўся і мясцовым каталіком і ўладае. У той час, калі ўсё, магуцае на польскі выгляд, пе-

расьледуецца ўладамі, калі асабліва праваслаўныя Беларусы і духавенства так неавідзімыя „папамі“ М. Волкаў—гэта ідэал тутэйшага „панства“.

І калі нешта занядужаў айцец (ці „пан“—не разьбрэш) Волкаў, дык улада асыгнавала грошаў на лячэньне, ды яшчэ і ў заграічных курортах! Дзіўна! Сапраўды-ж дзіўна ўсё робіцца на сьведзе. Калі амаль не на цэлы Пружанскі павет няма ані воднага дохтара, акрамя ў самай Пружане, і селявін калі захварэў (што часцей яму здараецца, як папу), то або чакай сьмерці, або шукай якога дапамогна знахара—улада ня зварочваець на гэта нікае ўвагі, на гэта няма грошай, а вось таму хто ей карысны дык зараз-жа грошы знойдуцца... Ня тутэйшы.

Юрыдычныя парады

ў Беларускам Інстытуце Гаспадаркі і Культуры.

Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры арганізаваў Юрыдычную Сэкцыю, якая мае на мэце даваць парады сялянству ў рожных справах, як цывільных, так і палітычных.

Юрыдычная Сэкцыя Інстытуту знаходзіцца пад кіраўніцтвам спецыялістага юрыста і затым парады будуць насьць цалком характар адвакацкіх парадаў. Парады можна атрымліваць на месцы ў Вільні асабіста, а таксама дарогай карэспандэнцыйнай. Кожная парада, як вусная, так і лістовае каштуе 50 грошай. Незалежна ад парадаў Юрыдычная Сэкцыя Інстытуту, на жалаваньне Інтэрэсантаў, можа арганізаваць судовую абарону ў цывільных і палітычных справах, якія раабіраюцца, як на месцы ў Вільні, так і на правіяцы.

Зварачвацца на адрэс: Вільня, Завальная 6—5, Беларускам Інстытуце Гаспадаркі і Культуры, Юрыдычная Сэкцыя.

НАШАЯ ПОШТА.

Аляксейчыку Пётру. — Ваш ліст падалі ў кнігарню „Пагоня“—Завальная 7.

Клочку Язэпу. — Француская рэгістрацыя адбылася ў 1921 годзе, здаецца вясной.

Я. Закінутаму. — Вашыя расказы цяпер не зьямяшчам з прычыны друку „Сымова Музыкі“. Пішэце кароткія карэспандэнцыі.

Скроцкаму Ул., Гурскаму С. — Пробны нумар паслаі.

Міскевічу А. — Газэту пасылаем.

Дасталі ад:

Валожынскага староства — 2 зл.; Маслава Рыгора, Качана А. — па 1 зл.

КУТОК СЬМЕХУ.

Паліцыянт піша пратакол на гаспадара, што пускаў сабаку без каганца і кажа гаспадару: — Падпішы пад пратакол за сабаку.

— Няхай сабака падпіша, бо я няпісьменны, — атказвае той.

Фруктовыя дрэвы (прышчэпы) і ягадныя кусты,

выгадаваныя на месцы ў садаводстве „Мазалёва“ МОЖНА ТАМ КУПІЦЬ У ВЯЛІКІМ ВЫБАРЫ.

Заказы прыймаюцца:

Вільня Завальная 6—2,

а таксама на месцы ў садаводстве.

— Цэны даступныя. —

У гэтым месяцы маюць выйсьці з друку

КАЛЕНДАРЫ на 1928г.

Календар кніжка, выданы Беларускам Інстытутам Гаспадаркі і Культуры.

Календар сьценны (адрыўны), выданы Т-вам „Пагоня“.

Зьмест календароў вельмі багаты і рожнародны. ЦЭНЫ на календары будуць самыя нізкія.

ЗАКАЗЫ НА КАЛЕНДАРЫ

просім прысылаць у кнігарні:

1) Кнігарня „Пагоня“—Вільня, Завальная 7.
2) Кнігарня Ст. Станкевіча—Вільня, Вострабамская 2.